

VEILIGHEID VOOROP

J A A R V E R S L A G 2 0 1 9 | 22 mei 2020

Inhoudsopgave

VOORWOORD.....	3
1. Stichting Veiligheid Voorop	4
1.1 Algemeen.....	4
1.2 Structuur en organisatie	4
1.3 Prestatie indicatoren	5
2. Resultaten	6
2.1 Aansluitgraad bij Veiligheid Voorop	6
2.2 Aantal rapporterende BRZO-inrichtingen	7
2.3 Ongevallen met verzuim	7
2.4 Procesveiligheidsincidenten	8
2.5 Betrokken leiderschap	8
2.6 Excellente veiligheid beheerssysteem (VBS)	9
2.7 Veiligheid in de keten.....	10
3. Regionale Veiligheids Netwerken (RVN).....	10
4. Safety Deals	11
5. Veiligheidsdag.....	12
6. Ontwikkelingen.....	13

VOORWOORD

Toen ik dit voorwoord schreef, had ik niet kunnen bedenken dat de wereld met het uitbreken van de Covid-19 pandemie volledig op zijn kop zou staan. Alle verworven zekerheden lijken weg. Wat gisteren nog belangrijk was, haalt morgen de krant niet meer. En iedereen is bezig om datgene te doen wat nodig is om deze crisis zo snel als mogelijk onder controle te krijgen.

Mijn aandacht en medeleven gaan uit naar hen die in de persoonlijke sfeer of zakelijk hard door deze crisis zijn getroffen. Hartverwarmend zijn de vele initiatieven in alle sectoren van onze maatschappij om elkaar in deze moeilijke periode te steunen en gezamenlijk de schouders er onder te zetten. Dit geldt ook voor de bedrijven in onze sector, waar medewerkers en contractors alles uit de kast hebben gehaald om de bedrijfsvoering op verantwoorde wijze te continueren, en zich ook hebben ingezet voor het grotere maatschappelijk belang. Veel, veel dank daarvoor!

Als bestuurder van een groot chemisch bedrijf weet ik uit eigen ervaring hoe belangrijk veiligheid, gezondheid en milieu zijn voor een bedrijf. Voor mij staat de menselijke factor centraal. Risico's blijven er altijd; die zo klein mogelijk maken, dat is de uitdaging. Door te innoveren, kennis te delen, samen te werken, er aandacht aan te geven, door betrokken leiderschap te tonen. Want je hebt te maken met mensen die gezond naar huis willen en veilig willen wonen. Ik zie daarin geen enkel compromis. Veiligheid moet nummer één zijn."

Vanuit deze passie voor veiligheid heb ik als nieuwe voorzitter van de Stichting Veiligheid Voorop het stokje van Anton van Beek overgenomen, die deze rol een groot aantal jaren met verve heeft vervuld. Ik ben begonnen met kennismakingsbezoeken aan de branches en regionale veiligheidsnetwerken die bij Veiligheid Voorop zijn aangesloten om te horen wat er leeft en wat wij gezamenlijk kunnen doen om de veiligheid binnen onze sector op een nog hoger plan te brengen. Het contact met de achterban acht ik zeer waardevol. Naast het coördineren en aanbieden van programma's aan bedrijven die een aantoonbare bijdrage kunnen leveren om veiligheid op de werkplek te verbeteren, zal het delen van kennis centraal staan. Ik zal mij als voorzitter van de Stichting Veiligheid Voorop het komende jaar dan ook met veel energie inzetten om de effecten van onze gemeenschappelijke inspanningen te intensiveren maar ook breder uit te dragen, met focus op de menselijke factor.

Ook in het afgelopen jaar heeft de Stichting Veiligheid Voorop zich ingezet voor een veiligere (petro)chemische industrie. In dit rapport doen wij verslag van de activiteiten en de resultaten over 2019. De resultaten over 2019 laten een wisselend beeld zien. Naast enkele positieve feiten is met name de stijging in het aantal ongevallen met verzuim en de stabilisatie van het aantal procesveiligheidsincidenten teleurstellend. Het bestuur is voornemens om hierover in overleg te gaan met de brancheorganisaties en regionale veiligheidsnetwerken om te bespreken welke concrete acties er genomen kunnen worden om de veiligheidsprestatie bij de aangesloten bedrijven te verbeteren.

2019 stond in het teken van diverse veranderingen zoals wisselingen in het bestuur en het programma management, wat heeft geleid tot een herijking van het programma. Belangrijk om te noemen is het initiatief om in 2020 te komen tot de oprichting van Safety Delta Nederland. De Stichting Veiligheid Voorop ondersteunt dit initiatief van harte en heeft zich gecommitteerd om een voorttrekkersrol te vervullen in de oprichting van het SDN-kenniscentrum, dat een van de pijlers vormt van SDN. Een mijns inziens logische keuze omdat er veel kennis zit in onze bedrijven, waarmee andere bedrijven verder geholpen kunnen worden om hun veiligheidsprestatie te verbeteren. U zult over dit nieuwe initiatief ongetwijfeld in de komende periode meer gaan horen.

Wij hopen u te mogen ontmoeten als actieve deelnemer aan de Stichting Veiligheid Voorop en het SDN-kenniscentrum.

Jurgen Hoekstra

Voorzitter Veiligheid Voorop

1. Stichting Veiligheid Voorop

1.1 Algemeen

Sinds januari 2018 is de Stichting Veiligheid Voorop het uitvoerend orgaan van het gelijknamige programma. Het is een gemeenschappelijk initiatief waarin achttien brancheorganisaties en vakverenigingen, en zes regionale veiligheidsnetwerken actief samenwerken.

Het doel van Veiligheid Voorop is het bevorderen van de veiligheidscultuur en de veiligheidsprestaties van de BRZO-bedrijven in de (petro)chemische industrie en haar ketenpartners. Andere BRZO-bedrijven en overige ondernemingen die werken met gevaarlijke stoffen zijn eveneens van harte welkom om deel te nemen aan de activiteiten die door Veiligheid Voorop via de branches en de regionale veiligheidsnetwerken worden georganiseerd.

Het programma van Veiligheid Voorop, dat al sinds 2011 bestaat, leunt op 4 pijlers die richtinggevend zijn voor de strategische koers van de activiteiten:

- **Betrokken leiderschap** - betrokken leiderschap is op alle niveaus binnen de BRZO-inrichtingen een voorwaarde voor het bevorderen van een open veiligheidscultuur en het continu verbeteren van de veiligheidsprestatie.
- **Excellente veiligheidsbeheerssystemen** – deze beheerssystemen vormen het fundament van het veiligheidsbeleid van BRZO-inrichtingen, waarin de kernprocessen, regels en procedures om veiligheid te managen zijn vastgelegd.
- **Veiligheid in de keten** – goed veiligheidsmanagement betekent dat bedrijven die grootschalig omgaan met gevaarlijke stoffen niet alleen zelf bezig moeten zijn met veiligheid, maar dit ook moeten vragen van bedrijven waarmee zij in de keten werken, zoals toeleveranciers en aannemers en dienstverleners. Het ligt immers voor de hand dat een bedrijf dat veiligheid belangrijk vindt, deze houding ook wil aantreffen bij de bedrijven waarmee het zaken doet. Op deze manier ontstaat er een effect van bedrijven in de keten die aan elkaar hoge eisen stellen met betrekking tot veiligheid.
- **Regionale Veiligheidsnetwerken** - Naast de brancheorganisaties in de (petro)chemische sector zijn met name de regionale veiligheidsnetwerken een belangrijke partner voor de implementatie van het programma van Veiligheid Voorop. Via deze netwerken worden de BRZO-inrichtingen met elkaar in contact gebracht om hun kennis, ervaring en goede praktijken op het gebied van veiligheid te bespreken en te delen.

4

In dit jaarverslag worden de activiteiten en resultaten van de Stichting Veiligheid Voorop en de aangesloten BRZO-inrichtingen over 2019 weergegeven.

1.2 Structuur en organisatie

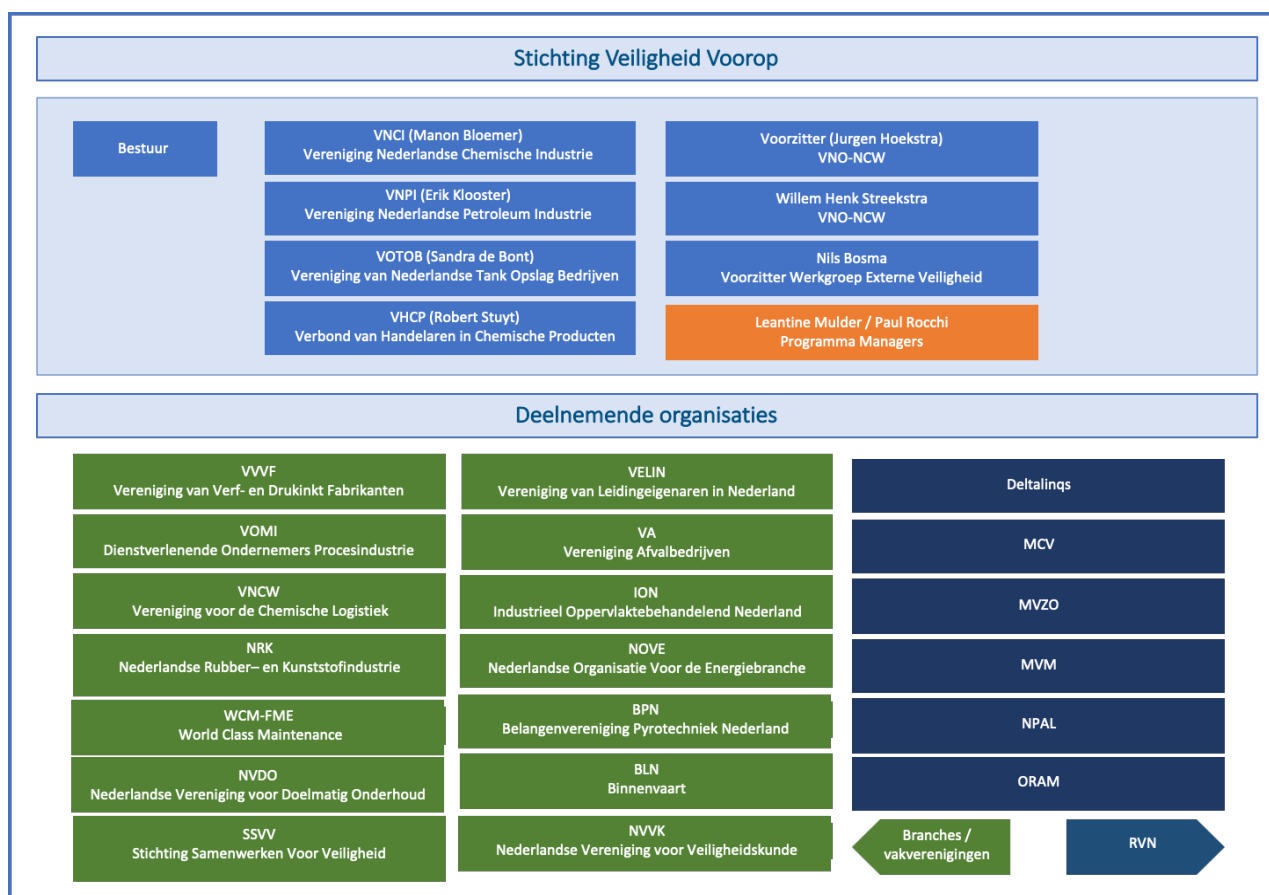
De structuur en organisatie van de Stichting Veiligheid Voorop omvat achttien brancheorganisaties en vakverenigingen, en zes regionale veiligheidsnetwerken. Dit is schematisch weergegeven in figuur 1.

De brancheorganisaties en de 6 regionale veiligheidsnetwerken vertegenwoordigen meer dan 80% van de BRZO-inrichtingen in de (petro)chemische sector in Nederland.

Het bestuur van de Stichting Veiligheid Voorop werd in 2019 gevormd door de directeurs van de VNCI, VNPI, VOTOB, VNCW en VHCP, en de voorzitter en secretaris van de werkgroep Externe Veiligheid namens VNO-NCW. Het bestuur wordt ondersteund door 2 programma managers.

In 2019 nam Jurgen Hoekstra, Vice President BASF Benelux en Managing Director BASF Nederland, de voorzittershamer over van Anton van Beek en werd Colette Alma in het bestuur opgevolgd door Manon Bloemer, de nieuwe directeur van de VNCI. Anne Verbeeck werd in haar rol als programma manager opgevolgd door Leantine Mulder en Paul Rocchi, die beiden deze rol part-time vervullen (tezamen 1 fte).

Figuur 1 - Structuur en organisatie Stichting Veiligheid Voorop

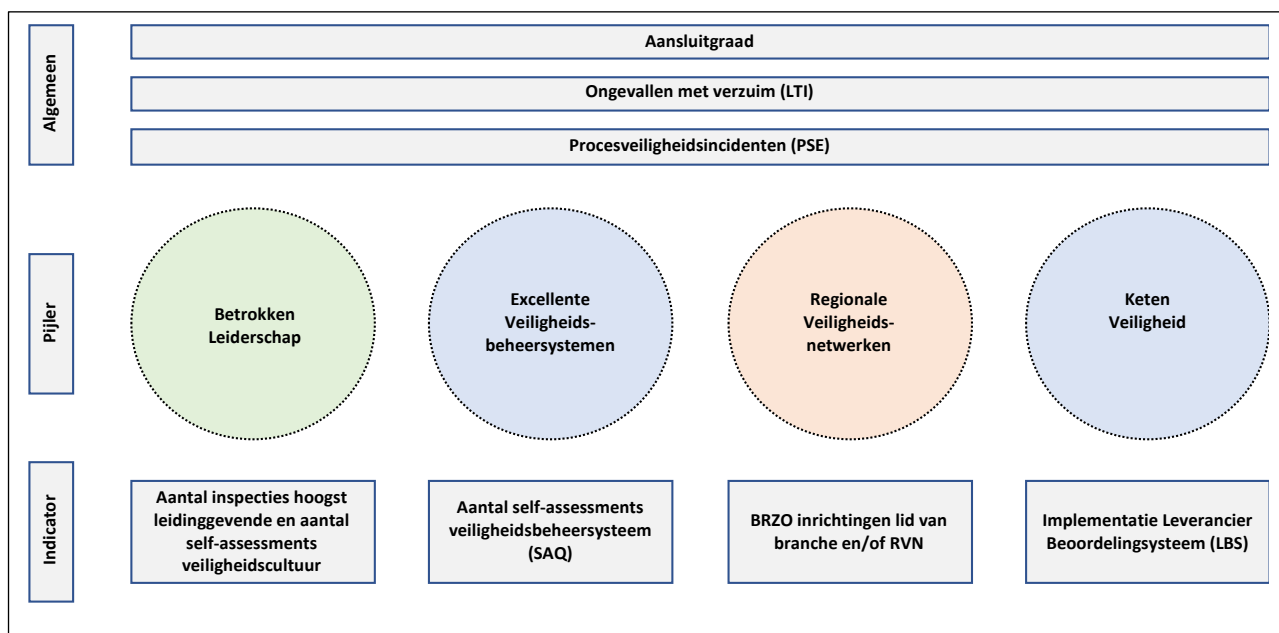
5

1.3 Prestatie indicatoren

Voor de genoemde 4 pijlers zijn een aantal prestatie indicatoren benoemd, die jaarlijks opgevraagd worden via de brancheorganisaties en regionale veiligheidsnetwerken bij de aangesloten BRZO-bedrijven. Deze prestatie indicatoren zijn weergegeven in figuur 2. Een uitgevoerde kwaliteitscheck van de gegevens van 2018 heeft in sommige gevallen geleid tot een aanpassing van de gegevens van het vorige verslagjaar, wat met voetnoten in de tekst is aangegeven.

Naast de bestuursvergaderingen, vinden er ook regelmatig bijeenkomsten plaats met de directeurs van de brancheorganisaties en (sub-)verenigingen. Op deze bijeenkomsten worden er behalve de bestuurlijke zaken ook inhoudelijke onderwerpen besproken. In 2019 werd hierbij aandacht besteed aan 'Leren van incidenten' met een voordracht door Ira Helsloot van CrisisLab, gaf de Stichting ION een bijdrage over de risico's en beheersmaatregelen van het omgaan met gevaarlijke stoffen in hun branche, is er een uitwisseling geweest over de ontwikkeling van het Seveso Top Leadership curriculum en over de ontwikkeling van een vertrouwensraad, en heeft de Stichting Samen voor Veiligheid toegelicht hoe zij beter kan voldoen aan de behoefte van de sector door meer nadruk te leggen op benodigde kennis en vaardigheden. Meerwaarde van deze bijeenkomsten is de discussie onderling waarin verschillende standpunten worden uitgewisseld en nieuwe inzichten worden verkregen.

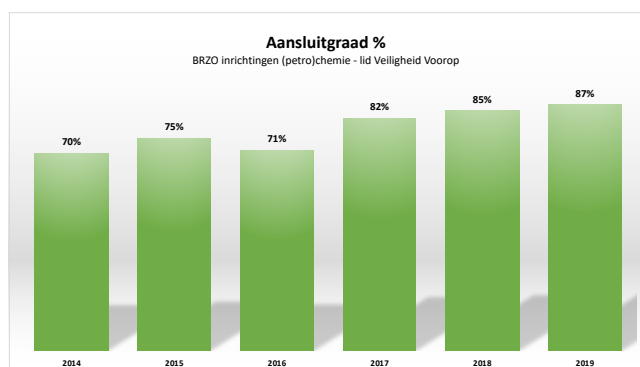
Figuur 2 – Prestatie indicatoren

2. Resultaten

2.1 Aansluitgraad bij Veiligheid Voorop

Voor dit verslagjaar werd de aansluitgraad bij Veiligheid Voorop vastgesteld op basis van de BRZO+ lijst van december 2019 en de verstrekte gegevens van de brancheorganisaties en de regionale veiligheidsnetwerken. Het verloop van de aansluitgraad over de periode 2014 – 2019 is weergegeven in figuur 3. Eind 2019 bedroeg het aantal BRZO-inrichtingen in Nederland **391** (ref. [BRZO+](#)). Hiervan hebben er **308** een (petro)chemische kwalificatie. De inrichtingen met deze aanduiding zijn betrokken bij de raffinage en verwerking van olie en olieproducten, de fabricage en verwerking van chemische producten, de opslag en transport van (petro)chemische producten en de afvalverwerking. Van de inrichtingen met een petrochemische kwalificatie zijn er **268** aangesloten bij Veiligheid Voorop via een

Figuur 3 – Aansluitgraad bij Veiligheid Voorop

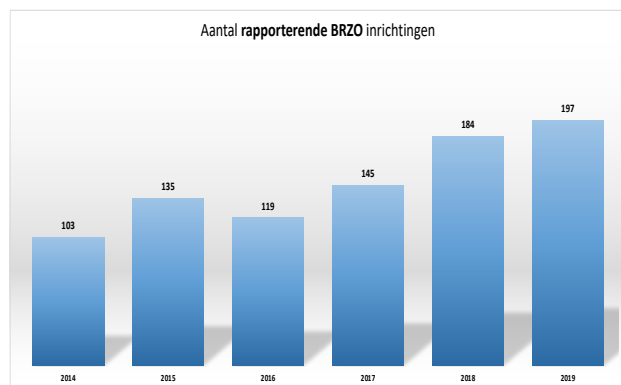
lidmaatschap bij een van de brancheorganisaties en/of deelname aan een van de regionale veiligheidsnetwerken. De **aansluitgraad** – gedefinieerd als de procentuele verhouding tussen het aantal inrichtingen dat is aangesloten bij Veiligheid Voorop en het aantal (petro)chemische BRZO-inrichtingen – bedroeg in 2019 **87%**, wat een lichte stijging betekent ten opzichte van 2018 (**85%**¹).

Naast de genoemde BRZO-inrichtingen met een (petro)chemische kwalificatie waren er in 2019 nog 47 BRZO-inrichtingen buiten de (petro)chemische sector aangesloten bij Veiligheid Voorop. Het totale aantal BRZO-inrichtingen dat bij Veiligheid Voorop is aangesloten komt hiermee op 315. Op het totaal van 391 BRZO-inrichtingen vormt dit een aansluitgraad van 81%.

¹ De aansluitgraad voor 2018 is gecorrigeerd van 93% naar 85%.

2.2 Aantal rapporterende BRZO-inrichtingen

Om inzicht te krijgen in het collectief veiligheidsniveau van de sector worden via de branche organisaties en de regionale veiligheidsnetwerken jaarlijks gegevens opgevraagd bij de aangesloten inrichtingen.

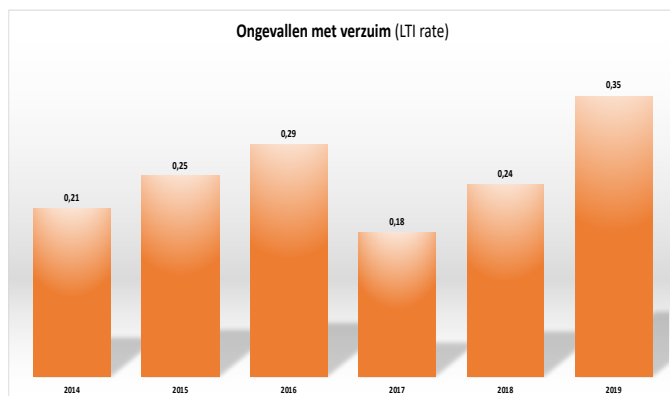
Figuur 4 – Aantal rapporterende BRZO inrichtingen

Figuur 4 geeft het aantal inrichtingen weer dat vanaf 2014 mee heeft gedaan aan deze rapportage. In 2019 zijn de resultaten gebaseerd op de cijfers van **197** bedrijven. Dit is circa **74%** van de aangesloten leden en een stijging van **7%** ten opzichte van 2018, toen 184² bedrijven aan de rapportage hebben meegedaan. Met uitzondering van twee regionale veiligheidsnetwerken hebben alle gevraagde partijen aan deze rapportage meegewerkt. Positief is het gegeven dat er door de jaren heen een stijgende trend is van aantal rapporterende BRZO bedrijven. Het bestuur zal zich blijven inspannen om deze trend vast te

houden en het aantal bedrijven dat aan de rapportage deelneemt verder te verhogen om op deze wijze een zo volledig mogelijk beeld van de sector te krijgen.

2.3 Ongevallen met verzuim

Figuur 5 geeft het aantal ongevallen met verzuim weer per 200.000 gewerkte uren (eigen werknemers en contractors). De ongeval gegevens zoals gerapporteerd door de VNCW zijn hierin niet verdisconteerd, omdat deze branche

Figuur 5 – Aantal ongevallen met verzuim (per 200.000 gewerkte uren)

geen onderscheid maakt tussen ongevallen met en zonder verzuim.

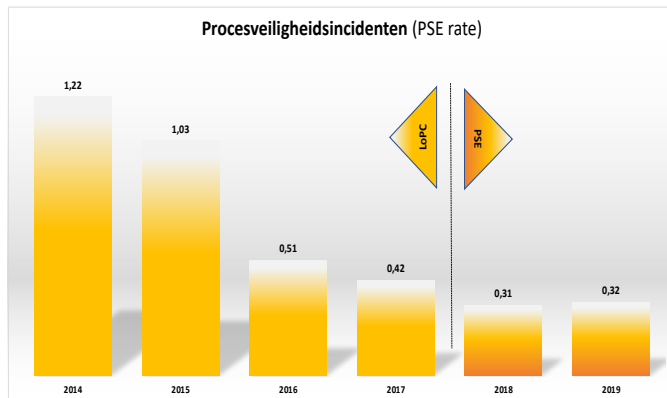
Overall is ten opzichte van 2018 het aantal ongevallen met verzuim gestegen met **54%** van **127** (2018) naar **195** (2019). Voor de LTI rate betekent dit een stijging van **46%** van 0.24 (2018) naar 0.35 (2019). Voor een gedeelte wordt deze stijging verklaard door de rapportage van het regionale veiligheidsnetwerk MVM, die 54 ongevallen met verzuim hebben

gerapporteerd ten opzichte van 2 ongevallen in 2018. Van deze 54 ongevallen waren er 46 ongevallen afkomstig van één bedrijf, dat in 2018 nog geen deel uitmaakte van het veiligheidsnetwerk. MVM heeft toegezegd zich in te spannen om in overleg met het betreffende bedrijf de ongevallen te analyseren en maatregelen te treffen het aantal ongevallen te verlagen. Indien deze uitschieter buiten beschouwing wordt gelaten, is de LTI rate (0.27) circa 13% hoger ten opzichte van 2018. De uitdaging is om hier een stepchange te maken naar een verdere verlaging van de LTI. Het bestuur is voornemens om hierover in gesprek te gaan met de aangesloten brancheorganisaties en regionale veiligheidsnetwerken om te bespreken welke concrete acties er genomen kunnen worden om deze negatieve spiraal over de laatste 3 jaar te doorbreken.

² Het aantal rapporterende bedrijven is voor 2018 gecorrigeerd van 178 naar 184.

2.4 Procesveiligheidsincidenten

Voor de rapportage van het aantal procesveiligheidsincidenten (PSE) wordt sinds 2018 de definitie gevolgd zoals vermeld in de ‘[CEFIC guidance for reporting on the ICCA globally harmonised process safety metric](#)’ (juni 2016). In de periode daarvoor werd het aantal lekkages gerapporteerd (Loss of

Figuur 6 – Aantal procesveiligheidsincidenten (per 200.000 gewerkte uren)

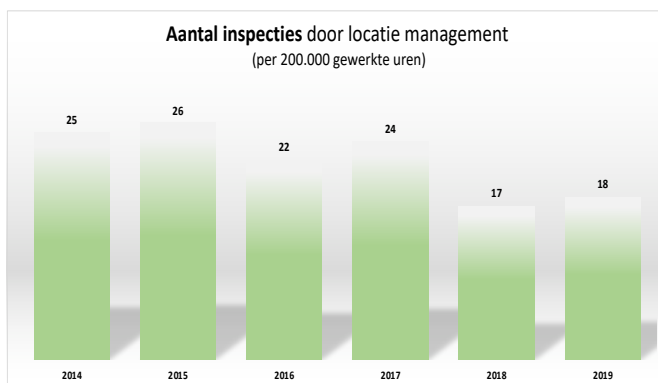
Primary Containment - LoPC) volgens de toen geldende definitie van Cefic. Figuur 6 geeft het aantal LoPC en PSE incidenten weer, genormaliseerd per 200.000 gewerkte uren (eigen werknemers en contractors). Hierin ontbreken de gegevens van de VNCW, die deze gegevens niet registreert, en de gegevens van VOTOB, die wel het aantal LoPC incidenten registreert maar niet het aantal PSE's. Ten opzichte van vorig verslagjaar is het aantal PSE incidenten gestegen van 160 naar 165. De PSE rate is in 2019 (0.32) nagenoeg onveranderd ten opzichte van 2018 (0.31). Ook ten aanzien van deze indicator geldt dat het bestuur niet

tevreden is met het resultaat en verder overleg wil voeren met de aangesloten brancheorganisaties en regionale veiligheidsnetwerken over welke acties er genomen zouden kunnen worden voor een stepchange en verdere verlaging van het aantal incidenten. Benchmark data voor de (petro)chemische sector zijn niet voorhanden. Een vergelijking met de data van IOGP (International Organisation of Oil & Gas Producers) over 2018 laat zien de PSE rate van de VV leden in 2019 ongeveer een factor 10 hoger ligt.

8

2.5 Betrokken leiderschap

Betrokken leiderschap wordt beoordeeld naar het aantal inspecties uitgevoerd door de hoogst operationeel leidinggevende van de BRZO-locatie en door het aantal uitgevoerde self-assessments naar de **veiligheidscultuur**. De hoogst operationeel leidinggevende op de BRZO-locatie betreft degene die verantwoordelijk is voor de operationele productie/opslag op een BRZO-locatie, zoals bijvoorbeeld de plant manager, site manager, terminal manager of locatie directeur.

Figuur 7 – Aantal inspecties door het locatie management (per 200.000 gewerkte uren)

De gegevens over 2019 geven aan dat inspecties door het locatie management werden uitgevoerd in **191** van de **197** bedrijven (97%) die aan deze rapportage hebben meegedaan. Het gemiddelde aantal uitgevoerde inspecties door het locatie management, genormaliseerd voor het aantal gewerkte uren (200.000), is weergegeven in figuur 7. Ten opzichte van 2018 (17) is dit gemiddelde aantal in 2019 (18) met ongeveer **6%** gestegen. In absolute aantallen bedroeg het aantal inspecties in

2019 **10.998**, wat een stijging betekent van **13%** ten opzichte van 2018⁴ met 9722 uitgevoerde inspecties. Gemiddeld werden er in 2019 **58** inspecties per bedrijf uitgevoerd, wat neerkomt op een frequentie van ~ 1 inspectie door het locatie management per week. Het aantal uitgevoerde inspecties met een gemiddelde van 1 per week per bedrijf is zondermeer aan te duiden als een bevredigend resultaat.

³ De PSE rate in 2018 is gecorrigeerd van 0.28 naar 0.31.

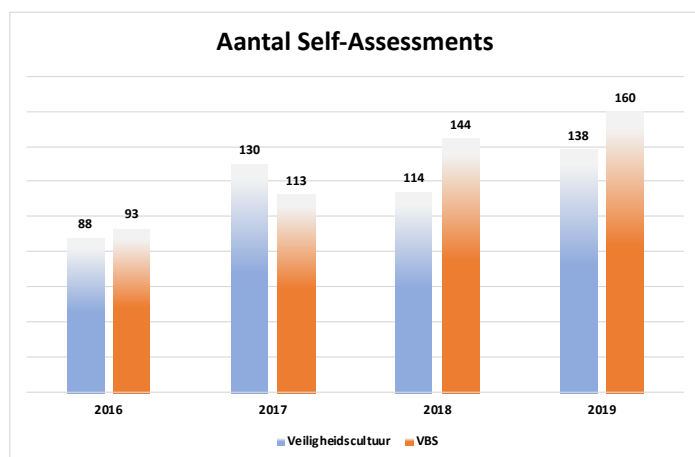
⁴ Het aantal inspecties per 200.000 gewerkte uren in 2018 is gecorrigeerd van 33 naar 17.

De beoordeling van de veiligheidscultuur betreft een zelfbeoordeling, die kan worden uitgevoerd met de cultuurmodule van de [Self Assessment Questionnaire](#) (SAQ) van Veiligheid Voorop of een vergelijkbaar instrument. Het aantal locaties waar een self-assessment naar de veiligheidscultuur is uitgevoerd, is weergegeven in Figuur 8. Uit deze gegevens valt af te leiden dat in 2019 in **70%** van de bedrijven een self-assessment naar de veiligheidscultuur werd uitgevoerd. Verder blijkt dat het aantal bedrijven waar een dergelijke beoordeling van de veiligheidscultuur heeft plaatsgevonden in 2019 is gestegen van **114**⁵ (2018) naar **138** (2019), wat overeenkomt met een stijging van **21%**.

2.6 Excellente veiligheid beheerssysteem (VBS)

BRZO-bedrijven zijn wettelijk verplicht om een veiligheidsbeheerssysteem (VBS) te hebben, waarin de

Figuur 8– Aantal locaties waar een Self-Assessment is uitgevoerd

kernprocessen, regels en procedures om veiligheid op het bedrijf te managen zijn vastgelegd. Hierbij hoort ook een periodieke check om vast te stellen of de eigen regels en procedures worden nageleefd en of er punten zijn die verbetering behoeven. Figuur 8 geeft naast het aantal locaties waar een self-assessment van de veiligheidscultuur is uitgevoerd, ook het aantal locaties waar een self-assessment is uitgevoerd naar het veiligheidsbeheerssysteem. Dit betreft een zelfbeoordeling (interne audit) van het VBS, uitgevoerd met behulp van de [Self Assessment Questionnaire](#) (SAQ) van Veiligheid Voorop of een vergelijkbaar instrument.

9

De gegevens uit figuur 8 laten zien dat in 2019 gemiddeld genomen in **81%** van de bedrijven een self-assessment naar het VBS is uitgevoerd. Het aantal locaties waar een beoordeling van het VBS is uitgevoerd, is in 2019 gestegen met **11%**, van **144**⁶ (2018) naar **160** (2019).

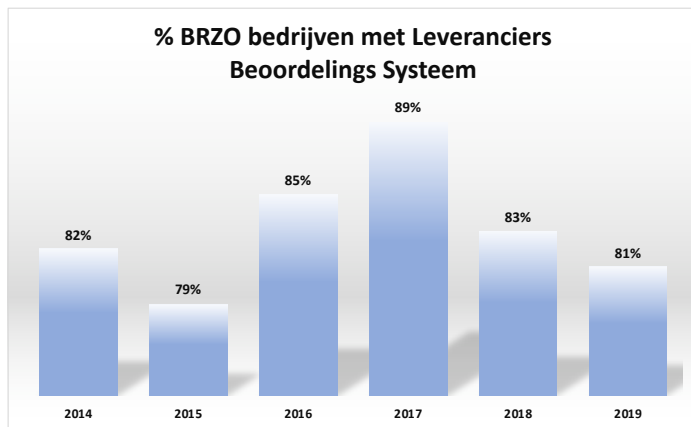
De stijging van het aantal uitgevoerde self-assessments naar de veiligheidscultuur en het veiligheidsbeheerssysteem in 2019 is zonder meer als positief te bestempelen. In 2020 wil het bestuur een project initiëren om het bestaande SAQ instrument meer laagdrempelig te maken zodat het gebruik ervan verder wordt gestimuleerd. Nog belangrijker is echter om verder na te denken op welke wijze bedrijven onderling de resultaten van deze assessments kunnen bespreken en daarmee van elkaar kunnen leren. Analyse van data op sector niveau kan helpen om algemene verbeterpunten te identificeren. Ook deze punten zullen meegenomen worden in het genoemde verbeterproject.

⁵ Het aantal assessments in 2018 is gecorrigeerd van 107 naar 114.

⁶ Het aantal assessments in 2018 is gecorrigeerd van 137 naar 144.

2.7 Veiligheid in de keten

Om de ‘veiligheid in de keten’ verder te versterken, wordt opdrachtgevers aanbevolen een systeem in te voeren om opdrachtnemers te beoordelen op het gebied van hun veiligheidsprestaties en

Figuur 9 – % bedrijven met Leveranciers Beoordelings Systeem

veiligheidscultuur, voorafgaand aan het verstrekken van de opdracht en tijdens de duur van de opdracht. Figuur 9 geeft het percentage BRZO bedrijven dat gebruikt maakt van een leveranciers beoordelingssysteem (LBS). Het percentage bedrijven dat dit jaar rapporteerde gebruik te maken van een LBS bedroeg **81%**. In 2018⁷ was dit **83%**.

Hoewel geen onverdienstelijk resultaat, zou het bestuur toch graag zien dat alle bedrijven die bij VV zijn aangesloten uiteindelijk beschikken over een leveranciers beoordelingssysteem.

3. Regionale Veiligheids Netwerken (RVN)

Voor het bereiken van een hoog veiligheidsniveau binnen de sector is het uitwisselen van kennis en goede praktijken en het leren van (bijna) incidenten van groot belang. De regionale veiligheidsnetwerken spelen een belangrijke rol om de BRZO-bedrijven met elkaar in contact te brengen, zodat kennis, ervaring en goede praktijken op het gebied van veiligheid met elkaar besproken en uitgewisseld worden.

10

Naast het feit dat elke regio zijn eigen jaarprogramma kent met bijeenkomsten voor de aangesloten bedrijven, vindt er ook overleg en afstemming plaats tussen de netwerken onderling. In 2019 heeft dit gezamenlijk overleg tussen de netwerken 5 maal plaatsgevonden, waarbij diverse onderwerpen werden besproken. Voorbeelden hiervan waren de ontwikkeling van het Seveso Top Leadership programma en het project Leren van Incidenten.

Vanuit de netwerken zijn de volgende zaken vermeldenswaard:

- **Deltalinqs** – naast de reguliere trainingen en workshops werd veel aandacht besteed aan enkele nieuwe initiatieven, zoals het werken in explosieve atmosferen (ATEX), cybersecurity en biometrische informatiesystemen. In samenwerking met DCMR werd voorlichting gegeven aan bedrijven over invulling van hun ‘Dominoverplichting’ en het aanvragen van een omgevingsvergunning. Met de publiek-private sector is gewerkt aan een gerichte aanpak van drugs-gerelateerde criminaliteit en aan de problematiek van alcohol-, drugs- en medicijngebruik tijdens het werk. Tenslotte werd met Hogeschool Inholland samengewerkt om het curriculum Integrale veiligheidskunde te versterken. Het is goed om te ervaren dat de leden van Deltalinqs het onderwerp veiligheid onverminderd van groot belang vinden en dat zij er alles aan doen om de Mainport Rotterdam de meest veilige haven van de wereld te maken.
- **MVZO** – voor MVZO stond 2019 in het teken van haar tienjarig bestaan met een symposium georganiseerd rondom het thema ‘De complexiteit van verbetering Veiligheidsperformance’, waaraan diverse sprekers hebben deelgenomen (Gerda van Dijk, Juni Daalmans, Anne Kamphuis en Pol Deturck). Verder gaf Manon Bloemer als eigenaar van de Veiligheid Voorop pijler regionale veiligheidsnetwerken een bijdrage over het belang van regionale veiligheidsnetwerken. Verder werden er gedurende het jaar diverse bijeenkomsten en workshops georganiseerd over uiteenlopende thema’s zoals blootstelling aan gevaarlijke stoffen, betrokken leiderschap en het leren van incidenten. Vanuit het netwerk werd een actieve

⁷ Het percentage in 2018 is gecorrigeerd van 92% naar 83%.

bijdrage geleverd aan de invulling van het curriculum Seveso Top Leadership en aan het project 'Leren van Incidenten' (zie ook paragraaf 4 Safety Deals - Leren van Incidenten).

- **MVM** – in 2019 heeft de MVM gewerkt aan intensivering van de samenwerking met de oude en nieuwe BRZO-bedrijven, de BRZO-directeuren en Omgevingsdienst Regio Nijmegen en de Provincie Utrecht. De succesvolle workshop Omgaan met inspecties van overheden/Openheid en Vertrouwensrelatie, georganiseerd in samenwerking met de ODRN is daar een mooi voorbeeld van. Door de participatie van al deze partijen is de MVM uitgegroeid tot een gerespecteerd netwerk in de regio midden Nederland. Klaar om samen met haar leden en partners te werken aan een nog veiligere chemiesector.
- **NPAL** – in 2019 werd wederom een geslaagde Dialoogmiddag met de overheid georganiseerd. Tijdens deze middag gingen vertegenwoordigers van de inspectiediensten en VGM-managers met elkaar in gesprek om te zorgen voor een betere samenwerking. De Dialoogmiddag is al meerdere jaren georganiseerd. Waar in het begin voornamelijk ervaringen werden gedeeld, staat nu samenwerking tussen partijen centraal met daaraan gekoppeld concrete afspraken. Verder is er in 2019 een Safety Deal ingediend voor het project 'De Veilige Plant'. In dit project werken asset owners en contractors in drie pilots systematisch aan veiligere werkprocessen op plant niveau en wordt een speciale 'Veilige Plant-methodiek' ontwikkeld die algemeen toepasbaar is. Het project laat zien dat asset owners en contractors van de deelnemende bedrijven met elkaar samenwerken aan een meer veilige industrie.
- **MCV** – in 2019 heeft de Masterclass Veiligheid Zuidwest (MCV) weer diverse thema's in workshops uitgediept, zoals bijvoorbeeld de betekenis van de Nieuwe Omgevingswet voor BRZO-bedrijven, ontwikkelingen in en goede werkpraktijken voor ATEX, en Chroom-VI in de industrie. Ook werd de aftrap gegeven van de ketenworkshop 'Leren van incidenten' waarin de nieuwste inzichten op het effectief leren van incidenten werd getoetst en gedeeld (zie ook paragraaf 4 Safety Deals - Leren van Incidenten).
- **ORAM** – 'Industrienetwerk' is hét platform voor en door SHE-professionals (Safety, Health & Environment) in de regio. Via dit platform wisselen de deelnemers op regelmatige basis best practices uit en houden zij elkaar op de hoogte van wetswijzigingen en andere ontwikkelingen op het gebied van veiligheid. Als onderdeel van de Gezamenlijke Brandweer Amsterdam (GBA) werd een nieuwe industriële brandweerpost in het Westelijk Havengebied van Amsterdam gerealiseerd. Dit betrof een publiek-private samenwerking van de Veiligheidsregio Amsterdam Amstelland, Port of Amsterdam en private partijen (bedrijven) uit de haven, met ondersteuning van ORAM in de stuurgroep.

11

4. Safety Deals

Het ministerie Infrastructuur en Waterstaat stelt sinds 2017 jaarlijks een bedrag ter beschikking waarmee ze initiatieven ondersteunt die een bijdrage leveren aan een versterking van de omgevingsveiligheid in relatie tot industriële activiteiten met gevaarlijke stoffen of risicovolle processen. Deze 'Subsidie ter Versterking van de Omgevingsveiligheid' (SVO) staat bekend als een Safety Deal. Het betreft hier industriële activiteiten met gevaarlijke stoffen of risicovolle processen. Informatie over deze [subsidieregeling](#) en toegekende aanvragen ([safety deals](#)) kunt u vinden op de website van de [Rijksdienst voor Ondernemend Nederland](#).

Safety Deals waarbij Veiligheid Voorop als penvoerder optreedt en waarin in 2019 uitvoering is gegeven betreffen de volgende projecten:

- **Seveso Top Leadership** – Seveso Top Leadership is de nieuwe naam voor het BRZO-rijbewijs en gelanceerd door de RVN op de Veiligheidsdag in november 2019. Het project beoogt om te komen tot een opleiding voor operationeel leidinggevenden van BRZO-locaties, om hen kennis en inzicht te geven in het managen van veiligheidsaspecten waar zij als hoogste in rang verantwoordelijk voor zijn. Het bestuur vindt namelijk dat een operationeel leidinggevende van een BRZO-locatie een bepaalde kennis moet hebben over veiligheidsaspecten om het bedrijf op verantwoorde wijze te leiden. Het eerste deel van het curriculum is in 2019 ontwikkeld en specifiek gericht op 'betrokken leiderschap'. In 2019 zijn twee pilot projecten gestart met managers van BRZO bedrijven waarin het curriculum 'betrokken leiderschap' wordt getoetst. De deelnemende cursisten vertegenwoordigen verschillende BRZO chemiebedrijven in

Nederland. In de pilots wordt theorie behandeld over leiderschap en vertellen storytellers uit de sector hun ervaringen. In de opleiding treffen de deelnemers hun collega's waarmee zij hun eigen dilemma's in veiligheid kunnen bespreken. De opleiding is uniek en innovatief, met name ook door het persoonlijke verbeterplan dat de deelnemers opstellen én uitvoeren. De feedback van de cursisten over de opleiding is zeer positief en wordt gezien als een initiatief waar de BRZO bedrijven in de (petro)chemiesector echt behoefte aan hebben. In 2020 zal de ontwikkeling van de twee andere delen, gericht op wet- en regelgeving en proces technische veiligheidsaspecten aan de orde komen. De ontwikkeling van het volledige curriculum Seveso Top Management wordt naar verwachting in 2021 afgerond. Door wie en op welke wijze de opleiding te zijner tijd zal worden aangeboden aan de BRZO bedrijven, is nog onderwerp van nadere verkenning.

- **Leren van incidenten** – Binnen de (petro)chemische industrie, staat 'leren van (bijna-) incidenten' al jaren hoog op de agenda. Daarom heeft de VNCI samen met de regionale veiligheidsnetwerken en Veiligheid Voorop het initiatief genomen om met een aantal BRZO-bedrijven via een Safety Deal een project 'leren van incidenten' op te starten. Onderzoeksbureau Crisislab was uitvoerder van dit project. Het eindresultaat is een [handreiking](#) waarin op drie niveaus (organisatie, individueel en sector) praktische ontwerpprincipes worden beschreven voor het (beter) leren van incidenten. Deze ontwerpprincipes zijn afgeleid uit een uitgebreide literatuurstudie, interviews met experts uit het veld en de opbrengsten van enkele pilots en workshops. In het bij deze handreiking horende achtergronddocument wordt een gedetailleerde verantwoording gegeven van de resultaten van het uitgevoerde onderzoek. De ontwerpprincipes zijn gebruikt om een concreet stappenplan voor organisaties op te stellen. Het concept stappenplan is gepresenteerd en getest op bruikbaarheid in de praktijk in een serie masterclasses van de regionale veiligheidsnetwerken. De feedback uit deze sessies heeft geleid tot de versie die in de handreiking is opgenomen. De handreiking en het achtergronddocument zijn gepubliceerd op de [website](#) van Veiligheid Voorop. Voor de verdere implementatie zullen in 2020 de regionale veiligheidsnetwerken specifieke aandacht aan dit onderwerp besteden middels het organiseren van een estafette workshop in alle regio's.
- **VBS Adapter** – doel van dit project was het onderling lerend vermogen tussen bedrijven te versterken en het leerproces tussen de bedrijven onderling te optimaliseren. Aangezien de oorspronkelijke opzet en aanpak van dit project onvoldoende aansloot bij de behoefte van de bedrijven, wordt thans gewerkt aan een wijzigingsvoorstel om de verstrekte subsidie te gebruiken voor een update van het bestaande SAQ (Self Assessment Questionnaire) instrument dat in 2015 door SVV werd ontwikkeld.

12

5. Veiligheidsdag

Op donderdag 7 november werd door Veiligheid Voorop de inmiddels achtste Veiligheidsdag georganiseerd in samenwerking met Chemelot in Geleen. Onder de bezielende leiding van Bas van Werven en met als hoofdgast voormalig autocoureur Robert Doornbos werden de circa 220 deelnemers van brancheorganisaties, regionale veiligheidsnetwerken, BRZO-bedrijven en overheden, veilig door het programma geloodst, dat bestond uit presentaties en een dertiental workshops over uiteenlopende veiligheidsonderwerpen. Zowel het programma als de organisatie van deze dag werden met een ruime voldoende beloond.

6. Ontwikkelingen

Ontwikkelingen in 2020 die ongetwijfeld een impact zullen hebben op de activiteiten van Veiligheid Voorop is het initiatief voor oprichting van Safety Delta Nederland (SDN). SDN is een samenwerkingsverband waarin overheden, wetenschap, kennisinstellingen en (petro)chemische industrie de samenwerking, die werd gestart met het programma Duurzame Veiligheid 2030, structureel willen voortzetten. Alle betrokken partijen zijn

overtuigd dat door een intensievere samenwerking de veiligheid in de sector nog verder verbeterd kan worden.

SDN zal worden ingericht langs drie pijlers: kenniscentrum, innovatie en samenwerking. Programmatisch is het de intentie om de focus in eerste instantie te leggen op menselijk handelen, corrosie onder isolatie en te late lekdetectie. Veiligheid Voorop zal de (petro)chemische industrie in SDN vertegenwoordigen en een voortrekkersrol nemen in de ontwikkeling van het kenniscentrum.

Naar de mening van het bestuur past de ontwikkeling van het kenniscentrum naadloos aan bij de doelstellingen en ambities van Veiligheid Voorop en de overige 4 pijlers, die in de inleiding van dit jaarverslag eerder zijn benoemd (betrokken leiderschap, excellente veiligheidsbeheerssystemen, veiligheid in de keten en regionale veiligheidsnetwerken). In dit speelveld is de rol van de regionale veiligheidsnetwerken essentieel als 'leverancier' en 'afnemer' van kennis, en zullen branches een belangrijke rol vervullen als schakel tussen de bedrijven en overige SDN-partners.